

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy óra . . 100 K Negyedévre . 280 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felolós főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Közrend és drágaság

Mióta az ő hirheft „közrend“-jük megbukott és a hatágu csillag és a kalapácsos vörös ember helyébe a magyar nemzeti jelvények, a vörös zászló helyébe a nemzeti szent színek kerültek vissza, rekedtre üvöltötték a torkukat a jogrend után azok, akik rövid, de annál dicselelenebb uralmuk idején minden polgári jogot elkoboztak, minden polgári rendet felforgattak.

Igenis, kívánjuk és követeljük a legteljesebb jogrendet mindnyájan, akik e halálra ítélt országnak hű fiai, ez üldözött és megalázott magyar fajnak vérszerinti gyermekei vagyunk.

Megdöbbenve és hazánk sorsa iránti komoly aggodalommal eltevelatunk egyes jelenségeket felbukkanani, amelyekből kétséget kizáróan megállapítható, hogy ismét érvényesülni kívánnak olyan törekvések, amelyek egyszer már, nem is olyan régen, a halál torkába taszították az országot és a nemzetet. E törekvésnek és agitációnak szembe kell szegeznünk minden erőnket és élni akarásunkat. Igenis, a teljes jogrendet bármilyen áron meg kell teremteni és fenn kell tartani. Ennek a súlyos feladatnak a teljesítése pedig elsősorban a törvényhozást és a kormányt terheli.

Ezekben az igazán nehéz időkben, amikor egy bosszuszomjas világ és kiélégíthetetlen étvágy falánk szomszédok alig-alig palástolt törekvése végső megsemmisítésünkre irányul, ezerszeresen kell átéreznünk és elhomályosíthatatlan világossággal kell meglátnunk, hogy belső egység és a nemzet minden erejének összetegása nélkül meg nem állhatunk. A belső béke, a társadalmi osztályok harmóniája nélkül nem fejthetjük ki azt az ellenállást, ami nélkül beteljesedik rajtunk a végzet, ahogyan azt ellenségeink hideg könyörtelenséggel előkészítették.

Kérdezzük már most, hogyan lehet várni, de még csak el is képzelnünk belső békét, a különböző társadalmi osztályok közötti harmóniát akkor, amikor a nép százezrei és milliói élnek olyan sivár nyomorban, mely immár igazán elviselhetetlen, s ezzel szemben a szerencsés kevesek soha nem álmodott jólét teli tájait habzsolják s az élvezetek gyöngyöző serlegeit üritgetik?

A leghatásosabb agitátor az üres gyomor. Beszélhetsz megértésről, belátásról, a lemondás nagyszerű eredményeiről annak, akinek az éhségtől korog a gyomra. Igenis, azt minden józan eszű embernek be kell látnia és minden jóhiszemű embernek be kell ismernie, hogy a hosszú háború, forradalmak és megszállásnak nevezett fosztogatás, dus termőföldjeink, ipartelepünk elrablása következtében nagyon de nagyon szegényekké lettünk. A nemzeti jövede-

lem még a terület és lakosság retentó megapaszttásához arányosítva is sokszorosan kevesebb lett s így a nemzet megmaradt kenyéréből kisebb karéj jut egy-egy főre, mint ennek előtte. Ennek megfontolása és belátása után is azonban méltán kívánhatjuk mindnyájan, hogy ehhez a kisebb (de mennyivel kisebb!) karéj kenyérhez hozzájuthasson mindenki, aki rászolgál, aki érte megdolgozik . . .

Valósággal pánikszzerű megdöbbenést, mondhatni fejjeszettiséget okozott koronánk értékének a tőzsdén történt zuhanásszerű lesüllyedése egy héttel ezelőtt. S ebben a rombolásban előljárt maga a budapesti tőzsde, hiszen Zürich csak órákkal később vagy csak másnap igazodott a pesti alacsonyabb értékeléshez. Sietve, mondhatni mohón alkalmazkodtak minden cikk árai a leromlott valutához, sőt derék üzéreink előrelátásból még a koronának másnapi esetleges újabb értékcsökkenését is mindjárt bekalukálták az új árakba. És csodálatos, — most, hogy a korona gyors iramban fölfelé tör, s ma már több mint kétszeresét érte el az egy héttel ezelőtti legalacsonyabb jegyzésnek, az árak még mindig éppen olyan drágák, mint amilyenek a korona legalacsonyabb kurzusa idején voltak, vagy csak egészen jelentéktelen árcsökkenést mutatnak.

Örömmel üdvözljük a kormány beavatkozását. Alig felállította a deviza-központot s ime azonnal lecsillapodott a mesterségesen felidézett és szított pánik, a zürichi jegy-

zés pedig rövid néhány nap alatt több mint kétszeresére emelkedett.

Azonban féluton megállani nem szabad. A kormány egész hatalmának latbavetésével, minden erejének felhasználásával képszerítse ki, hogy a piac ne csak akkor legyen annyira érzékeny, amikor a korona romlik, hanem honorálja teljes mértékben a valuta javulását is.

Sokszor rámutattunk már arra a sajnálatos jelenségre, hogy nálunk közszellemről jóformán beszélni sem lehet. Társadalmunk százfelé tagozódott és így mi nagyobb mértékben rászorultunk, hogy közügyeinket erős kéz intézze. Ezt a központi hatalmat azonban mindnyájunknak kötelességünk támogatni közjóra irányuló törekvésében. A nemzet élet-halálküzdelmét várja. A fegyvert a kormányhatalom forgatja. Szabad-e most gancsot vetni elébe, csak azért, mert bizonyos részletkérdésekben nem értünk vele egyet? Szabad-e most egyéni, vagy a multban szenvedett sérelmeket hánytorgatni? Szabad-e most olyan ellentéteket feszegetni, melyek talán fontos kérdésekre vonatkozólag állanak fenn, de amely kérdések megoldását ésszerűbb lenne nyugodtabb időkre bízni?

Ma minden erőnket a drágaság ezerfejű sárkányának elpusztítására kell egyesítenünk. Aki nemcsak nagy hanggal követeli, de valóban kívánja is a közrend megszilárdulását, ebben bizonyára egyetért és politikai pártállásra való tekintet nélkül kezét fog velünk.

Szerdán ül össze a Ház

Csütörtökön nyújtják be az adójavaslatokat

Budapest, aug. 12. A nemzetgyűlés rövid szünetét felhasználva, a pénzügyi bizottság tárgyalás alá vette az adójavaslatokat, hogy a nemzetgyűlés megnyitására ki lehessen tűzni a napirendre. Az eddigi tervekhez képest szerdán tartja meg a nemzetgyűlés szünet utáni első ülését.

Ez az ülés csak formális lesz. Ugyanerre a napra a pénzügyi bizottságot újra összehívták, minthogy a mai napon még nem végeztek valamennyi javaslattal.

Szerdán délelőtt 11 órakor lesz ez az ülés és még akkor valószínűleg ezen az ülésen végezni is fognak a javaslattal, úgyhogy a csütörtöki ülésen az előadók már megtehetik a jelentésüket. Az előadók különben a javaslatok tárgyalására kérték fogják a sürgősség kimondását.

A javaslatok általános vitájára a jövő hétfőn kerül a sor. Mind a négy javaslat elintézése gyors lesz, mert a javaslatokat együttesen vizsgálja a Ház elé és együttesen is tárgyalják.

A csütörtöki ülésen terjesztik be a kereskedelmi miniszter által be-

terjesztett és a tisztességtelen versenyről, továbbá a közoktatásügyi miniszter által beterjesztett és a múzeumok önkormányzatáról és a köteles példányok beszolgáltatásáról szóló törvényjavaslatok bizottsági jelentéseit.

A pénzügyi bizottság ma délelőtt 10 órakor az I. számú bizottsági teremben ülést tartott, amelynek folyamán a bizottság tárgyalta az adójavaslatokat. Elsőnek a házadóról szóló törvényjavaslatot tárgyalták le.

Óffy Imre előadó rövid előterjesztése alapján Kállay Tibor pénzügyminiszter hozzászólása után több módosítást, illetőleg enyhítést tettek a házadóról szóló törvényjavaslatnál. Így az adómentes házak közé felvették a cselédlakásokul szolgáló házakat, a munkásbetegségélyező és balesetbiztosító pénztárak helyiségeit, valamint a paplakásokat.

A 33-ik szakaszról, mely a fényüzési adóra vonatkozik, egészen új szöveget szövegeztek meg, amelynek az a lényege, hogy nem a szobák számát tekintik kritériumul a fényüzési adó fizetésénél, hanem,

hogy az illetőknek milyen a családi viszonya és vajjon az illető lakás nincs-e nagy fényüzéssel berendezve.

Ott, ahol a házostályadóról történik rá az új adómentre, az eddigi adó tizszeresénél nagyobb adót nem lehet kivetni.

Enyhítették Sándor Pál kérelmére a 34-ik szakaszt is akként, hogy a fényüzési lakásoknál a legmagasabb adókulcsot nem 100, hanem 60 százalékban állapították meg.

Wolff Károly kérésére pedig a fényüzési lakások alól csak a diplomáciai lakásokat vették ki.

Ezzel e házadóról szóló törvényjavaslatot részleteiben letárgyalták.

Ezután attértek a földadóról szóló törvényjavaslat 2-ik szakaszának végleges megszövegezésére. Hosszu vita után a szakaszt végül a következőképpen szövegezték meg: A törvényhozás utasítja a pénzügyminisztert, hogy úgy a földbirtokból, mint más jövedelmi forrásból származó nagyobb jövedelmek megadóztatásánál a progresszívitás elvének az eddigienél hatékonyabb érvényesítése céljából olyan időben terjesszen elő törvényjavaslatot, hogy az adónak az 1920. és 21. évi folyamatban levő adók kivétele után, így tehát a jövedelmi adó és vagyonadó kivétele a megalkotandó új törvény alapján történhessék meg. Már most kimondja a törvényhozás, hogy a jövedelmi adó alól mentesíteni kell azt az adózót, akinek összes jövedelme a százezer koronát meg nem haladja és a jövedelmi adó legmagasabb kulcsát évi 40 millió korona jövedelemnél 44 százalékban kell megállapítani. A jövedelmi adóval megfelelő enyhébb progresszióban állapítandó meg a vagyonadó kulcsa is.

Ezután attértek a társulati adó tárgyalására. Temesváry Imre előadó ismerteti a javaslatot. Az első szakaszról Wolff Károlynak az alkalmi egyesületek precízebb megállapításáról szóló indítványát a bizottság elfogadja. Az indítvány arról szól, hogy a fizikai munka kivételével minden kereskedelmi ténykedés, amely alkalmi egyesülés útján jön létre és jövedelem fokozásra törekszik, alkalmi egyesülés fogalma alá vétessék.

Biró Pál kéri, hogy a közkereseti társaságok kihagyassanak a társulati adó alól. Ugyanezt kéri Sándor Pál is. A pénzügyminiszter javaslatára a bizottság nem fogadja el sem Biró Pál, sem Sándor Pál javaslatait.

A második szakaszt elfogadják, a harmadik szakaszról elfogadják Wolff Károly indítványát, hogy a közvilágítást szolgáló társulatok adómentességet élvezzenek.

A tizenkettedik szakaszig változatlanul fogadták el a szakaszoka-

A MANSz felhívása a parlamenthez

Frater Erzsébethez, a MANSz debreceni csoportjának diszelnőknőjéhez a MANSz központjától felhívás érkezett, hogy a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége által a parlamenthez intézendő felhívást a MANSz debreceni vezetősége, választmányja, tagjai, valamint a MANSz-szal összeköttetésben álló többi társadalmi egyesületek s azok tagjai írják.

A MANSz által a parlamenthez intézendő felhívás lényege az, hogy a magyar asszonyok, akik pártokra való tekintet nélkül támogatták a választások küzdelmeiben a keresztény és nemzeti alapon álló képviselőket, most, miután parlamenti képviselőjük jelenleg nincsen, e felhívással figyelmeztetik a szavazataikkal győzelemre juttatott képviselőket az egységes parlamenti munka megindításának kötelességére, melyet eddig elmulasztottak s a parlamentes személyeskedő viták, az ország eminens érdekeit egyáltalán nem érintő kérdések fészegetésével botrányok színhelyévé minősítették. A felhívás így végződik:

— Ha a nemzetgyűlés meddősege, a magyar férfiak széthuzása megfoszt minket a hitünktől, lelünk erejétől, akkor nem tudjuk történelmi hivatásunkat, — a családi tüzhely keresztény erkölcsének megőrzését, a társadalmi béke fenntartását, a magyar jövőnk érdekében a nemzeti szellem apolását — betölteni!

A felhívást minél számosabban írják alá asszonyaink s ha felhívásuk nem vezetne eredményre, akkor a jövőben országos szervezettel csak olyan jelöltet támogassanak, aki példáját adta komoly munkás törekvéseinek s akiről bizonyosan tudják, hogy cselekedni is tud.

17 millió két istálló és egy ahol

A városi tanács tegnap délelőtti tartott ülésén kihirdették a Csanakféle ohati földbirtok leégett két istálló és egy juhakol újjáépítésére kiírt versenytárgyalás eredményét.

Két ajánlat érkezett, az egyik a Tiszántuli Építő Részvénytársaság ajánlata 29.097.000 korona ellenében, a másik a Ritter és Fehér cég ajánlata 11.421.478 korona ellenében vállalná a szükséges építkezéseket. Mindkét ajánlattevő kijelentette, hogy a megjelölt összeg csupán tájékoztató s az ajánlattevés napján érvényes és esetleges megbízás esetén a korona zürichi jegyzése szerint igazodni a fizetés összege. Így például augusztus hó 2-án az első ajánlattevőnek 41, a másodikkal 17 millió koronát kellene fizetnie a városnak.

A városi tanács megbízta különben a Tóth, Sebestyén, Remenyik céget is, hogy pályázaton kívül adjon be ajánlatot. A cég az építkezések költségeit ajánlatában 17 millióban állapította meg, fixirozott anyagárok mellett s kötelezte magát arra, hogy a szükséges építő anyagokat 14 nap alatt beszerzi s a megbízás napjától kezdődő 3 hónap alatt befejezi az építkezést.

A városi tanács a Tóth, Remenyik, Sebestyén cég ajánlatát fogadta el. A cég az építkezést a jövő héten meg is fogja kezdeni.

Megszüntették a márka eladását

A spekuláció ismét fel akarta ütni a fejét

Budapest, augusztus 12. A mai napon a valutavásárlók a devizaközpontnál legnagyobb részben márkát kerestek. A magánosokon kívül a kereskedők legnagyobb része is német pénzt kért szükségletei fedezésének megfelelő biztosítására.

A mai forgalom háromnegyed része márka kiadásból állott, ezért nagy megrökönyödést keltett az a hivatalos hirdetés, amit 11 órakor akasztottak ki *Tabakovics* igazgató rendeletére és amely közölte, hogy a márka eladását további intézkedésig beszüntetik.

Az intézkedés oka, beavatott helyről eredő értesülés szerint az volt, hogy a márka feltűnő nagy mennyiségben való keresése erős gyanút keltett, miszerint nem legális célra történik a vásárlás.

Az a feltevés, hogy az elfogad-

ható igényeken túl a spekuláció is érvényesülni akart bizonyos mértékig.

A valutatudósok úgy tudják, hogy *Lloyd George* feltétlenül kompromisszumot köt, ami a német birodalom gazdasági helyzetének és ebből kifolyólag a márkanak javulását is magával hozza.

A devizaközpont különben 11 óráig minden márkaszükségletet akadály nélkül kielégített s csak akkor szüntette be a márkaforgalmat, amikor a feltűnően nagy és indokolatlan mértékű kereslet arra a gyanúja adott okot, hogy a vásárlás nem szolgál legális célokat.

A devizaközpont mai árfolyamai egyébként a tegnaphoz képest változatlanok, csak a márka emelkedett, amelynek mai árfolyama 175—177,5 volt.

A debreceni orvosok buza-paritás alapján kezelnek

Napról-napra általánosabb és erősebb az a mozgalom, amely a díjazást, fizetést, az adás-vételi arakat a buza-paritás, vagyis a buza mindenkori értékének megfelelően akarja szabályozni és megállapítani.

Legutóbb a nyiregyházi orvosok határozták el, hogy a díjszabást buza-paritás alapján állapítják meg: egy rendelés öt kilogramm buza, vagy annak a pénzbeli értéke. A szegedi, orosházi cipészek pedig a cipő elkészítésének árát állapították meg legutóbb a buza-paritás alapján, amint azt a *Hajdúföld* annak idején jelentette is.

Most legújabbán a *debreceni orvosok tértek át a buza-parításra*. Az Országos Orvosszövetség Debrecen városi és hajdúvármegyei fiókja legutóbb választmányi ülést tartott és ezen az ülésen elhatározta a buza-parításra való részbeni áttérést.

A *Hajdúföld* munkatársának sikerült a választmányi ülés határozatá-

nak szószentírti szövegét megszerzeni, amely a következőképpen szól:

— Az Orvosszövetség tagjainak figyelmébe ajánljuk, hogy csak a jól kereső társadalmi osztálybelieknek az orvosi díjazást buza-paritás alapján számítjuk és pedig:

Egy nappali ambulans rendelésért az orvos rendelőjében 5 kilo buza értékét, egy nappali látogatásért a beteg lakásán 10 kilo buza értékét. Éjjel ezeknek kétszeresét. Minden egyéb orvosi munka ez alapon számítatik át; így például a házi orvosi díj öt métermazsa buza mindenkori napi értékével lesz egyenlő.

Érdeklődünk a nagyközönség körében az új orvosi díjszabás hatásától s általában azt a tapasztalatot szereztük, hogy a nagyközönség azt zugolódás nélkül fogadta: méltányolva az orvosok nehéz megélhetési lehetőségét s a napról-napra fokozódó drágaságot.

Sok a válópör Debrecenben

Az utóbbi időben egyre több és több esetben történik meg, hogy a megkötött házasságokat rövidesen felbontják a házastársak; egyre több és több válópör iránti keresetet adnak be a királyi törvényszékeken. Ennek az oka kétségkívül a rossz, nehéz gazdasági viszonyokban keresendő; nehéz a megélhetés, több a baj, gond, s hamarabb összezőrdülnek a fiatal házaspárok...

A *Hajdúföld* munkatársa érdeklődött a debreceni kir. törvényszéken abban az ügyosztályban, ahol a válópör kereseteket intézik, a válópörök statisztikai adatai után, amelyekről *Agoston* Illés bírósági tisztviselő szolgált szives felvilágosításokkal.

Az adatokból kiderült, hogy a válópörök száma tényleg sok. A múlt, 1921. évben összesen 703 válópör iránti keresetet adtak be a válófelek, míg ebben az évben, január 1-től augusztus 10-ig már 415 válópör keresetet iktattak. Az arányszám annál meglepőbb, mert Debrecenben egy évben az összes házasságköések száma átlag 1500-ra tehető.

Minden válópörnél megkísérlik először a békítést, de ez a legtöbb esetben csak formalitás; eredményre

ritkán vezet. Van azonban például olyan válni akaró házastárs is, amelyik kész örömmel békül és mintha csak az esküvőjéről, oly boldogan távozik a törvényszékről.

Régi ismerőse már a bíróságnak egy házaspár, amelyik már ötször adott be válókeresetet egymás ellen, de mind az ötször kibékültek és ismét össze költöztek, hogy pár hónap múlva újra dolgot adjanak a bíróságnak, ügyvédeknek. Átlag minden évben válni akarnak.

A válás oka leginkább *hütlenn elhagyás*, de sok válópört adnak be amiatt is, hogy vagy az asszony túl harcias, vagy a férfi zsörtölődő, kölcsönösen bántják egymást s így beáll a kölcsönös kiállhatatlanság, összeférhetetlenség.

Szép számmal van válópör amiatt is, mert az asszony kikapós, de nem marad megette a férj sem; az meg kocsnába, kaszinóba jár, vagy leányok után szaladgál, s elhanyagolja a feleségét...

A statisztikai adatok szerint a férfiak szivesebben válnak, mint az asszonyok, átlag 100 válópörnél 60 esetben a férj a kezdeményező s csupán negyven esetben a feleség.

A legutolsó válópörnél, amelyiket beadtak — a férj adta be — a válóok az anyós volt.

A válni akarók társadalmi osztály szerint különbözők. Ép úgy válnak a középosztály, mint az iparos de erősen hódít már a válópör a falun is; a falusiak, ha válnak, ugyancsak sürgetik a gyors elintéztést, mert szükség van az új asszonyra, aki főz, takarít, mos...

A szerb földbirtokreform

Jugoszláviában hivatalos adatok szerint 850.000 hold nagybirtok került kisajátításra s ebből eddig 500.000 holdat körülbelül 185 ezer kiscgazdálkodó között szét is osztottak.

Az elrablott magyar területeken, a Vajdaságon csak a magyar és német ajku lakosság birtokait sajátították ki s a leszerelt szerb önkénteseknek osztottak fel. Ezen a területen Becskerek, Versec, Ujvidék és Szabadkán vannak ugynevezett földhivatalok.

Becskerekhez tartozó területen kisajátítottak 148.239 holdat, szétosztottak eddig 97.361 holdat 21.729 család között.

Versecen 80.438 hold van kisajátítva, 49.731 hold van szétosztva 11.729 család között.

Ujvidéken 126.359, illetve 71.575 hold 21.254 család között s végül a Szabadkához tartozó területen 106.940 hold a kisajátított földterület 42.226 hold van ebből parcellázva és 11.214 család részesült a földbirtok reformból.

Az elrablott magyar területeken tehát összesen 461.976 hold került kiosztásra. Eddig szétosztottak 260.893 holdat és 65.920 szerb családot telepítettek le. Családonként négy réve alapul, körülbelül 275 ezer szerb ajkuval szaporítottak belső telepítés útján a Vajdaságot. A letelepítettek nagy része Dalmácia, Hercegovina és Macedonia hegylakóiból kerül ki, akik sohasem éltek még síkságon s az Alföldön szokásos gazdálkodáshoz egyáltalán nem értenek, legnagyobb részük semmiféle földmíveléshez sem ért. Emellett dologtalanok s tanulni sem akarnak.

Például *Oroszlános* temesmegyei falu határában 700 ilyen hegyilugót telepítettek le, kik közül csak negyvenen maradtak meg a községben, a többiek megunva a „gazdálkodást”, eladták földjüket s visszazöködtek a fekete hegyekbe. Chotek gróf fullaki birtokán házzal és instrukcióval felszerelt földet kaptak ezek a félnomád telepesek, de a tavaszi és őszi munka megindulásával paragon hagyták földjeiket.

A jugoszláv földbirtokreform és belső telepítés kérdésével legutóbb a „*Courrier de Geneve*” foglalkozott s ma annak a véleményének adott kifejezést, hogy a földosztás s a telepítés politikai jellege, mely minden közgazdasági tekintet nélkül elsőrendű mezőgazdasági területeket szabadon össze s tölt meg dologtalan esőcselékkel, nem sokára gazdasági katasztrófába fogja sodorni a jugoszláv államot.

— **Kinevezés.** A honvédelmi miniszter előterjesztésére a Kormányzó dr. *Szükováthy* Imrét, a magyar vöröskereszt-egylet igazgatóságát a magyar vöröskereszt-egylet megbízottává kinevezte.

Magyar könyvtermelés és világgönyvtermelés

A Szent István Akadémia nyelv- és széptudományi osztályának kiadásában a Stephaneumnál jelent meg Erdősi Károly rendes tag 1922 évi április hó 21 én tartott felolvasása fenti címen. A 16 oldalos kis füzet a magyar kultúra fölényének tanubizonyosságát szolgál. Szerző kis munkájában összehasonlítja az 1913-ban s az 1921-ben megjelent magyar könyvek számarányát szakok szerint csoportosítva s végül megállapítja azt a helyet, amit a csonka ország a világ nemzeti sorában a könyvtermelés szempontjából elfoglal. Magyarországi adatait a *Corvina* alapján, külföldi adatait pedig a „Le Droit d'Auteur” 12. számában közölt berni nemzetközi kimutatás alapján közli.

Magyarország évi termelése 1913-ban 2377 könyv volt.

A csonka ország, mely területének kétharmadát, olvasóinak több mint felét, kiadóinak nagy részét elvesztette, 1921-ben csupán 59-el termelt kevesebbet, azaz 2318 könyvet. Az egyes szakokban nagyfokú eltérések tapasztalhatók. Súlyos volt a filozofia, jog, államtudomány, statisztika, politika, törvények, orvostudomány, egészségügy, földrajz, népismeret, gyakorlati tudományok, történet, életrajzok, szövegek, szociális tudományok, enciklopedikus, rajz, festészeti és szobrászati művekben. 1913-ban 729 mű, 1921-ben 408 művel áll szembe, tehát 321 művel kevesebb, ellenben a nyelvészet, természettudomány, matematika, occult tanok, irodalom 97 műről 131 műre szaporodott 1913 óta, tehát az emelkedés 34. A tudományos irodalom és művészet összes ágaiban ezek szerint az 1913-as 826 mű kiadásával szemben 1921-ben 539 mű áll, ami szomorú súlyvesztést jelent. Hasonlóan a hittudományi művek száma is 133-ról 118-ra esett. Esés van még a következő szakokban: szépművészet 301-122, sport 13-4.

Örvendéses emelkedést is látnunk. Elsősorban a szépirodalomban 419-665, oktatásügyben 294-358, ifjúsági irodalomban 65-111, alkalmi irodalom 31-47, zeneművek 295-354. Az emelkedő tendenciát mutató szakokban 1104-ről 1535-re, azaz 431-el emelkedett a könyvek száma.

Feltűnő a szépirodalmi művek óriási emelkedése és a tudományos munkák nagyfokú súlyvesztése. Szerző ennek okait abban látja, hogy ez évben szűnik meg a trianoni szerződés alapján az idegen nyelvű munkák szabad fordításának lehetősége s így a kiadók lehetőleg kihasználják az amugy is jól jövedelmező szépirodalom ingyenfordításának lehetőségét, a tudományos művek pedig apadóban vannak, mert előállításuk költségek nagysága miatt a magánkiadások szinte lehetetlenné váltak, a tökéletes kiadó cégek pedig elsősorban profitra dolgoznak.

Érdekesekek szerző statisztikai adatai és észrevételei az új és ismételt kiadások, az eredeti és fordított munkák, valamint az egyes kiadó cégek kiadásainak számarány vizsgálatait illetően 1913-ban 12 százalékos volt a fordítás, 1921-ben 20 százalékos. Az ismételt kiadás 21-ben 491 volt, 13-ban csak 279. Jól látja a szerző a magánkiadásokban mindinkább szerepet játszó üzletet, az eddigi ideális cél helyében s az is helyt álló, amit az aranyparitás kapcsán állít, hogy a magyar könyv

200 százalékkal olcsóbb, mint békében volt, míg ugyancsak aranyparitásban, 100 százalékkal emelkedtek a győztes államok könyvtárai.

Elfelejteti hozzáfűzi azonban, hogy a magyar kultúra szempontjából ez igen üdvös állapot, mert a szinte megfizethetetlen külföldi könyvvel szemben így a magyar könyv sikerrel veheti fel a versenyt s leszoktatja az embereket az ok nélküli angol, német és francia könyvvásárlásokról. Természetesen csak olyan könyvekre értem, melyek saját irodalmunkban is méltan elsőrendűnek mondhatók s melyek eddig háttérbe szorultak a közönség indokolatlan külföldi könyvkultúra imadata folytán.

A nemzetközi összehasonlítás részletesebb ismertetése messzire vezetne. *Magyarország vezet első helyen az oktatásügyi tudományos művekben és tankönyvekben.* 1921-ben 358 ily mű jelent meg, míg a pedagógia klasszikus hazájában, Angliában csak 253, Németország a maga mammuttermelésével itt is 3 ezren felül produkál ugyan, de a magyar 16 százalékkal szemben csak 10 százalékos mutatót mutat fel.

Jellemző, hogy a leggyőzött államok termelik aránylag a legtöbb könyvet. Németország 13-ban 35 078, 21-ben 32 345 könyvet produkált, a visszaesés 8 százalékos, nálunk pedig 2 és fél százalékos.

A győztes „kultur” államok kedvezőtlenül állanak. Anglia 12 379-ről 11 004-re, Amerika 12 230-ról 8 422-re, Belgium 558-ról 296-ra, Franciaország 10 758-ról 5 942-re, Olaszország 10 034-ről 5 956-ra volt

kénytelen apasztani a 13-as évhez viszonyítva 1921 évi könyvtermelését. A békeévnél nagyobb termelése volt: Dániának 5, Hollandiának 3 százalékkal. Anglia 9, Olasz, Spanyolország 40, Amerika 49, Belgium 50, Franciaország 60 százalékkal produkált kevesebb könyvet.

Ha az összes termelést tekintjük, természetesen Németország áll első helyen 33 ezernél több könyvvel s egyben 4287 kiadóval. Utána Anglia, Amerika, Olaszország, Franciaország, Csehország, Hollandia, Dánia, Magyarország, Spanyolország, Svájc, Norvégia, Portugália, Belgium következnek. Oroszországban 1920-ban és 1921-ben összesen 369 könyvet adott ki a szovjet.

Igen érdekes szerző megjegyzése, hogy a könyvtermelés igazi kultur fokmérője az az arány, ami az ország lakosainak száma és a megjelent könyvek száma között van. E szerint első helyen Dánia áll, hol 850 lélekre esik egy könyv. Második helyen Hollandia 1500 lélekszámmal, harmadik helyen Németország 2200, Svájc 2400, Norvégia 2600, hatodik helyen Magyarország 3800 lélekszámmal, Csehország 3900, Anglia 4400, Olaszország 6000, Franciaország 6500, Portugália 9000, Amerika 11,500, Spanyolország 12,000, Belgium 22,000 lélekszámmal.

A füzet megérdemli, hogy minden könyvbarát megvásárolja s elolvassa. Tartalmából hitet meríthet még a legpesszimistább magyar is. Kultúránk bizonyítására igen erős eszközt ad kezünkbe.

(m. t.)

MA

délelőtt 10 órakor a debreceni nyomdászok segélyező egyesületük 50 éves fennállása alkalmából disz- közgyűlést és este nyolc órakor táncestélyt rendeznek. Belépti díj a táncestélyre 50 K és vigalmi adó.

A társadalomhoz fordulnak a debreceni újságírók

Az újságok hasábjai mindig nyitva állanak a közönség előtt, ám az újságírók a maguk ügyeiben a nyilvánosságot alig-alig veszik igénybe. Az újságírók mások számára szokatlan kért s szívük minden melegével karolnak fel minden nemes és jótékony célú mozgalmat.

Éppen ezért talán meglepetést is fog kelteni, ha most a debreceni újságírók nem mások, hanem a maguk érdekében fordulnak a társadalomhoz; ámde — mint mindenki tudja — rendkívüli viszonyokat élünk s ezek rendkívüli helyzetet is teremtenek. Ez kényszerítette a fővárosi és vidéki nagyobb városok sajtójának munkásait arra, hogy magukra is gondoljanak s őszintén feltárják, hogy az a gazdasági krízis, amelybe a balsors dobta ezt a szegény, Csonka-Magyarországot, az újságírók megélhetését is nagyon megnehezítette. Segítségre, támogatásra van szükségük, hogy a súlyos gondoktól valamennyire felszabadulva, teljesíthessék továbbra is hivatásukat.

Az újságírók megértik a közönséget, joggal bizhatnak tehát abban, hogy a közönség is meg fogja érteni

az újságírókat. Jusson eszébe mindenki, hogy a sajtó munkásai éjjelüket is nappallá téve, csak a közönség érdekeit szolgálják s ezért méltányolja is azt az alkalmat, amikor ezt a közérdekek önzetlen harcosával szemben némiképpen viszonzhatja is.

A debreceni újságírók segélyalapot akarnak létesíteni.

Áldozhat erre mindenki, akinek ez valamelyest módjában van s aki át tudja érezni, hogy ezzel igazán közeledt segít elő.

A segélyalap gyarapítására

nagyszabású újságíró napot rendeznek, amelynek eseménye a Csokonai-színházban tervezett díszelőadás lesz.

A debreceni újságírók meg vannak arról győződve, hogy ennek a mozgalomnak egyszerű bejelentése is visszhangra fog találni s Debrecen közönsége megragadja ezt a most kinalkozó alkalmat, hogy őszinte megértéssel a sajtó munkásai segélyalapjának támogatására siessen.

Betörés a polgári fiúiskolába

Vakmerő betörés történt tegnap a debreceni polgári fiúiskola Piac- utca 8. szám alatti helyiségében. Este ismeretlen tettesek behatoltak az intézet iroda helyiségébe, feltörték az asztalt és mindent össze-visza hánytak.

Az íróasztal fiókjából elvittek egy vaskazettát, amelyben négyszáz korona volt, több betétkönyvet, azonkívül különféle okmányokat.

A betöréses lopást másnap reggel fedezték fel s az iskola igazgatósága azonnal feljelentést tett a rendőrségen.

A nyomozás természetesen rögtön megindult. Délelőtt az Epreskertben játszadó gyermekek megtalálták az ellopott vaskazettát feltörve. A tartalma — négyszáz korona — már hiányzott.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást. Nincs kizárva és több jel arra mutat, hogy a tettesek a polgári fiúiskola volt növendékei közül kerültek ki.

Vissza a fegyházba

Egy régi, szinte már teljesen feledésbe ment bűnügy lett újra aktuális a napokban.

Még 1915-ben, hét évvel ezelőtt történt, hogy Hajdunánáson két odaváló lakos, Frommer Hermann és Glücklich Sámuel egy este leültek borozni, majd kártyázni kezdtek.

A kártyán Glücklich veszett, aki mikor eltávozott, nem tudni mi okból, talán a veszteség feletti elkeseredésében, nekitámadt Frommernek és a dulakodás hevében revolverével rálőtt. A golyó Frommer balszemén ment keresztül es a sérülés következtében elvesztette a fél-szeme világát.

Glücklichet letartóztatták, bíróság elé állították és az esküdtszék verdiktje alapján a bíróság, amelynek elnöke még Hoffmann József volt, 10 évi fegyházbüntetéssel sújtotta. A büntetést a felsőbb bíróságok is helybenhagyták.

Glücklich még is kezdte büntetésének kitöltését a váci fegyházban, ahol jól viselkedett. Három évi fogság után, 1918-ban Glücklichet az akkori kormány rendelkezése kiengedték a fegyházból, illetőleg szabadonbocsátották.

Glücklich kiszabadulása után békés foglalkozáshoz látott, 1919-ben megházasodott s a házasságból évek során két gyermek született.

A békés állapot így tartott 1922 nyaráig, amikor is Glücklich váratlanul idézést kapott, hogy azonnal kezdje meg büntetése hátralévő idejének — ami pedig még 7 év — kitöltését. Glücklich engedelmeskedett a felhívásnak s jelenleg újból a váci fegyház lakója.

Védője, dr. Aczél Jenő ügyvéd most kegyelmi kérvényt adott be legfelsőbb helyen Glücklich érdekében s egyúttal kérte bűnperének újrafelvételét is.

A kegyelmi kérvényben az enyhítő s Glücklichre nézve kedvező körülmények felsorolása mellett a büntetés hátralévő idejének teljes elengedését, vagy legalább is az időközben szabadlábban eltöltött időnek a büntetésbe való beszámítását kérelmezte. Jogász körökben most érdeklődve várják az ügy újabb fejleményeit.

A Hajdúföld telefonszáma 3-48.

A nyomdászok ötvenéves jubileuma

A debreceni nyomdászok története, amely Huszár Gallal, a híres reformátor-nyomdással kezdődik, a mai napon jelentős fordulólózt ért. A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyező Egyesületének Debreceni Kerülete vasárnap délelőtt ünnepli meg fennállásának ötvenéves jubileumát, s a jubileumi ünnepség annál jelentősebb, mert Nagymagyarország nyomdászainak elszakíthatatlan egységét is szimbolizálja az ünnepségre megszállott területekről érkező szaktársak megjelenése.

A szedőszekrényeknél álló nyomdász a kultúra szívós munkása és a sorozta ejtett ölbetűk koppanása, a szedőgépek kattogása és a sajtók csattogó dübörgése harca is, a kulturáért és ezzel távolabbról az integritásért vívott harc zaja.

Ezért emelkedik ki a nyomdász-jubileum egyszerű szakmai keretéből és ezért nyer jelentőségében épen most, amikor a kulturális fölény az élet-halál harcát vívó magyarság fegélyesebb fegyvere. Az ölbetűk katonáinak derék kulturális munkáját megbecsülő társadalom ezt az együttérzést a jubileumi ünnepségen is dokumentálni fogja az ott elhangzó üdvözlések által.

A jubiláris közgyűlés délelőtt 10 órakor veszi kezdetét és programja a következő:

1. „Ébredés” dalárda megnyitó éneke. 2. Elnöki megnyitó. 3. Az ötvenév ismertetése. 4. Üdvözlések. 5. Valasz az üdvözlésekre. 6. Elnöki záró. 7. Az „Ébredés” dalárda zárószáma.

A diszközgyűlés után a Munkás-Otthon (Margit-fürdő) dísztermében bankett lesz. Jubileumi diszközgyűlésre belépődij nincs.

Este 8 órai kezdettel az Arany Bika szálló dísztermében műsoros nagyszabású táncestély lesz.

Az estély műsora a következő:

1. Nyitány. Előadja Rdcz Laci és zenekara. 2. Gutenberg-induló. Éneklő az „Ébredés” dalkör. 3. Wolfram ariája, Régi nóta... Éneklő Simon István. 4. Fátolytánc. Előadja Hajnal Mucika. 5. Műdalok. Éneklő Torma Zsiga, a debreceni Csokonai-színház tagja. 6. Magyar nóták. Előadja Rdcz Laci és zenekara. Szünét. 7. Versek. Szavalja Torma Gusztika. 8. Zongora szóló. Előadja Hajnal Mucika. 9. Csaplárosné leánya, Kacagd ki az álmod. Éneklő Simon István. 10. Népdal-egyveleg. Előadja az „Ébredés” dalkör. Az egyes számokat zongorán kíséri Füredi Ernő. Konferál Váradi Alfréd.

Belépődij a táncestélyre személyenkint 50 korona, kis páholy 4 személyre 300 korona, nagy páholy 6 személyre 450 korona és a vilgalmi adó.

A tiszta jövedelmet a rokkant-, könyvtár és a munkanélküli alap javára fordítják.

Az ötven év történetét tartalmazó könyvet is adtak ki, mely ugy gyönyörű technikai kiállításával, mint pedig érdekes tartalmánál fogva bizonyára kelendőségnek fog örvendeni. A könyv 50 koronáért a „Méliusz” könyv- és papirkereskedésben, valamint a Hegedűs és Sándor rt. papirkereskedésében kapható.

Létrejön a kompromisszum

Az angolok hosszú moratóriumot jósolnak

Berlin, aug. 12. Londonból jelentik, hogy a megegyezéssel az antant ismét meg van mentve és hogy a vita eredményeként kielégítő kompromisszum jött létre, amelyet tökéletes egyetértésnek lehet nevezni.

Páris, aug. 12. A párisi lapokhoz érkezett jelentések szerint a németek kiutasítása Elzász Lotharingiából minden incidens nélkül ment végbe.

Páris, aug. 12. A francia és angol újságok egyöntetűen arról adnak hírt, hogy a megegyezés valószínűvé vált. A többi kérdést alárendelt jelentőségűnek tartják. Az angol kormány, úgy látszik, mégis elfogadta a franciák felfogását a kincstári illetékekre és kincstári erdőkre vonatkozólag.

London, aug. 12. A tegnapi tárgyalásokról a Reuter-ügynökség még a következőket jelenti:

— Belga és francia körökből azt a hírt terjesztik, hogy a francia és angol miniszterelnökök bizonyos pontokban megegyeztek egymással.

Ezzel szemben angol részről hiemelik, hogy a javaslatok összefüggő részt alkotnak és együttesen állanak vagy buknak. Távédésre vezetne tehát, ha arról beszélne, hogy az egyik vagy másik pontban megegyezés történt.

Hangoztatni kell, hogy a megbeszélések csupán a moratórium feltételeinek kérdésére vonatkoznak és az a céljuk, hogy újabb rendszabá-

lyokban állapodjanak meg, amely révén Németországtól készpénzt szerezzenek.

London, aug. 12. A francia álláspontra a Reuter-iroda értesülése szerint változatlan. Poincaré, aki a német ígéretek egyáltalán nem tartja kielégítőnek, ha nem járul hozzá a moratóriumhoz megfelelő biztosítékok nélkül. Ha ilyeneket nem kap, Franciaország fenntartja magának a cselekvés szabadságát.

Páris, aug. 12. (Wolff.) Az „Oeuvre” írja: A londoni értekezlet főbb része tehát ma este véget ért. Bizonyos, hogy a vita berekesztése alkalmával megint ünnepelni fogják a franciák és angolok megbonthatatlan szolidaritását. A nagy szavak azonban sajnós, kissé gunyos színezetet kapnak a két államférfiu ajkain. Ugy vélik, hogy az angol és francia nép szolidaritása még egy olyan heves diplomáciai ütközetet, mint a londoni, aligha bírna el.

Páris, aug. 12. A „Journal” tudósítója jelenti, hogy a moratórium határidejének kérdésében még nem egyeztek meg. Az angolok nagyon hosszú terminust javasoltak. Két időpont látszik valószínűnek és pedig 1922 dec. 31 és 1923 marc. 31. A döntés céljából talán az ősszel újabb értekezletre lesz szükség, amelyen talán módot találnak a jövátételi probléma általános megoldásának megvitatására is.

Negyedmilliós betörés a Simonffy-utcán

Falbontó betörők garázdálkodása

Vakmerő betörés történt péntekről szombatra virradó éjjel a Simonffy-utca 13. számú kétemeletes bérház földszinti üzlethelyiségeiben, ahonnan körülbelül negyedmillió korona értékű holmit loptak el falbontó betörők.

Pénteken este, kapuzárás előtt a betörők besurrantak a ház pincéjébe s ott elrejtöztek. Mikor a házbeliék nyugovóra tértek, hozzáláttak a munkához.

Kibontják a falat

A betörők a pince felső falát ásóval, baltával, sőt valószínűleg modern falbontó szerszámokkal áttörték, hogy behatolhassanak a felettük levő üzletekbe, amelyek egymásba nyílnak.

A nagy nyíláson először Heiss Farkas baromfikereskedő üzletébe tornáztak fel magukat. Itt csupán egy felöltőt vettek magukhoz, továbbá tizenegy pakli véletlenül otffejtett dohányt.

A cipőüzletben

Innen, felfeszítve a szomszédos üzlet ajtaját, Kugler István cipész-műhelyébe hatoltak be. Itt mindent össze-vissza hánytak s alapos munkához láttak. A betörők egyike rögtön kistafirozta magát. Levette rossz katonabakkancsát és egy vadonutuj bagariacsizmat húzott fel. A másik egy fekete lakkcipőt vett magához, de a bakkancsát is magával vitte.

A szabóműhelyben

Az utolsó vizitet Hagymási Gyula szabóüzletében tették, ahol a legnagyobb aratást végezték. Magukhoz

vettek több félig kész öltönyt, 8 darab mellényt, kabátot, nadrágot, továbbá 10 méter finom angol szövetet, amelynek métere 8—10 ezer korona.

A menekülés

Ezután a betörők meneküléshez láttak. Innét leereszkedtek a pincébe s a pince egyik ablakáról, amelyik az utcára néz s lakattal van bezárva, letörték a lakatot és a lopott holmival együtt kimásztak az utcára. Körülbelül negyedmillió korona értékű holmit zsákmányoltak.

Felfedezik a betörést

A betörést Kugler cipész inasa, Kányási József vette észre reggel 6 órakor. A cipészinas ugyanis reggel takarítani akart a műhelyben, ahol nagy meglepetésre minden fel volt hányva, az ajtók feltörve. Értesítette a gazdáját, aki reggel 7 órakor jelentést tett a rendőrség központi ügyeletén.

Hajszja a betörők után

Dr Eördögh László rendőrfogalmazó, ügyeletes tiszt azonnal kiszállott a helyszínre Szabó István detektívvel s bevezette a nyomozást. Elsőnek a házfelügyelőt hallgatta ki, aki elmondotta, hogy éjjel 10—11 óra tájban tényleg hallott valami titokzatos zajt, tempa ütések zaját, de nem nagy jelentőséget tulajdonított az egész dolognak. A rendőrség azonnal széleskörű nyomozást indított.

A bűnjelek

Több bűnjel van a rendőrség kezében, így három nagykés, az ott-

hagyott bakkancs, amelyből azonban a betörő óvatossan kitépte a jelzést. A betörők lámpavilág mellett dolgoztak. Valószínű, hogy a betörők a nagyvásárra Debrecenbe érkezett hivatásos betörők köréből kerültek ki, akik most bemutatkozó látogatást tettek. Azonban előzőleg alapos te-repszemlélt tarthattak, úgy hogy szinte felmerül az a gyanu is, nem a helyszínnel alaposan ismerős egyén követte-e el a betörést, vagy esetleg segédkezett a betörésben. A nyomozás teljes erővel folyik.

Berettyónjafatu felé

Mint késő éjjel értesülünk, a falbontó betörők után változatlan erővel folyik a nyomozás. A nyomozást vezető Szabó István csoportvezetőhelyettes váratlanul Berettyóújfaluba utazott, mivel a nyomok odavezetnek. Valószínű, hogy vasárnap már siker koronázza a rendőrség munkáját és sikerül a nagystílű betörőket kézrekeríteni.

Ha a férj nem alszik otthon

Tegnap este Orosz Mihály földmives, aki családjával együtt más-különbén a Ghillányi-laktanyában lakik, kisebb családi perpatvar miatt nem mert hazamenni aludni, hanem a Hatvan-utcai mázsház eresze alatt ültött éjjeli tanyát.

Éjjel után arra bandukolt Bereczky Péter hajduánási földmives, aki másfél hónapja lakás nélkül van, még pedig itas állapotban s le akart feküdni.

Nagy meglepetésére Orosz már elfoglalta a törzshelyét. Erre ráta-madt az alvó Oroszra.

— *Kelj fel innen, mig jó dolgod van, mert különben jövök a furóval!*

Az álmából felriasztott Orosz nem engedelmeskedett, mire Bereczky előrántotta kését és Oroszt nyakán, oldalán megkéselte, összesen hat szúrást ejtett rajta.

Orosz segélykiáltására elősietett a közelben állomásozó rendőr s be-kísérte a késelő Bereczkyt. Oroszt a mentők az egyetemi klinikára szállították, ahol apolás alá vették. Állapota nem életveszélyes.

Bereczkyt tegnap akarta kihallgatni a rendőrség, de még mindig annyira részeg volt, hogy alétan terült el a kihallgatást fogantosi-tani akaró rendőrfogalmazó előtt. Súlyos testisértésért és botrányos részegségért folyik az eljárás ellene.

— **Szabadságon.** Dr Komlóssy Pál rendőrtanácsos, az államrendőrség debreceni kapitányságának vezető helyettese, két heti szabadságra ment.

CSECESEMŐK

egészségének megóvására legjobb a
Diana csecsemő (Baby)-krém
Diana csecsemő (Baby)-hintópor
Diana csecsemő (Baby)-szappan

Mindenütt kapható!

Gyártja: a Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V. Nádor utca 30.

Kulcsár Imre és Fia

Mindenféle katonai és egyenruházati cikkeket viszont eladásra is tart. EGYHÁZ-TÉR 4. SZ.

Egyedüli szaktárolt. N. gytempl. jobbra.

Tud. egyetemi, leány- és fiu deak sapkagyártás.

Kevesebb a termés

A m. kir. földművelésügyi miniszteriumba a gazdasági tudósítókól, a vármegyei és járási gazdasági felügyelőktől a következő jelentések érkeztek be:

A buza hordását mindenütt befejezték és a munkálatokra kedvező időjárás miatt a cséplés is folyik, sőt egyes vidékeken már be is fejeződött.

A szem minősége kielégítő, sok helyütt azonban megszorult. Különösen a kiscgazdák kezén üszkös is.

A központi statisztikai hivatal adatai szerint a folyó évben Csonkamagyarország búzával bevetett területe 2.007.378 kat. hold. Ezen a területen átlag 5.91 mm, vagyis **11.860.348 mm. buzatermés várható.** A július 28-iki jelentés szerint katasztrális holdanként átlag 6.03 mm. volt a várható buzatermés. Szóval esés állott be. A múlt év 1921-ben Csonkamagyarország buzatermése 14.846.944 mm. volt.

A rozs behordását mindenütt elvégezték, ugyiszintén a cséplést is. A termés nagyobbára szép, azonban némely vidéken a nagy szárazságtól selylik. Folyó évben a bevetett rozsterület 942.410 katasztrális hold. Ezen a területen holdanként 5,44, vagyis összesen 5.126.058 mm. termést reméltek. A múlt évben learatott területen 5.887.187 mm. rozs termett.

Az árpa hordása és cséplése befejeződött. A szem minősége jó. A szalmatermés általában a közepesen alul maradt. A beérkezett jelentések szerint Csonkamagyarország árpával bevetett területe a folyó évben 794.262 katasztrális hold. Ezen a területen holdanként 5.58 mm., összesen 4.433.332 mm. termést remélhető.

A zab minősége közepes, sok a kényszerérett szem. Szalma kevés. A bevetett terület a folyó évben 575.550 katasztrális hold. Holdanként 5.57 mm., összesen 3.208.749 mm. termés várható. A múlt évben az aratási eredmény 3.188.058 mm. zab volt.

A tengeri a tartós szárazság következtében visszamaradt fejlődésében. Sok a meddő szár, a cső- és szemképződés hiányos, úgy hogy a terméskilátások a két hét előtti becsléshez képest csökkentek.

A burgonyatermés kilátásai a tartós szárazság következtében szintén csökkentek.

A cukorrépa a kapások közül eddig aránylag még a legjobban tűrte a szárazságot. A takarmányrépa a fejlődésben visszamaradt, de még van remény, hogyha esőzés lesz, javulni fog.

A repcetermés közepes. Egyéb hüvelyesek a szárazságot nagyon megsínylették. A borsó és lencse szedése folyamatban van. Általában közepes termésre van kilátás.

Újabb feljelentés Szenes György ellen. Szenes György bankbizományos ellen, aki tudalevőleg sajtóperének legutóbbi tárgyalásán már nem jelent meg, mivel az oláh megszállott területre távozott, eltávolítása után két feljelentés adtak be sikkasztás miatt. Most újabb feljelentés érkezett be ellene a rendőrségre. Dr. Kun Mihály ügyvéd az Erős Gábor csődtömeg gondnoka jelentette fel lopás miatt, mivel Szenes állítólag ellopta a csődtömegből az egyik cégtálat s azt átfestvén, saját céljaira használta fel. A nyomozás megindult.

Megindult a vizsgálat a berettyóújfalui petíció ügyében

Mint ismeretes, a szomszéd Csonkabiharmegyében is erős és elkésredett választási küzdelem volt a legutóbbi nemzetgyűlési képviselőválasztáskor. A legerősebb küzdelem a berettyóújfalui kerületben folyt le Szilágyi Lajos es. és kir. kamarás, volt nemzetgyűlési képviselő és Görgey József, a Kormányzó szárnysegéde között. A választási harcok körülbelül ezer szótöbbséggel Szilágyi Lajos került ki győztesen.

A választás után a Görgey-párt petícióval támadta meg Szilágyi mandátumát s a petíciót támogató

beadványban számos választási visszaélést s kitesztogást soroltak fel, amelyeket a Szilágyi-tábor követett el. Azonkívül több feljelentés érkezett az ügyészségre a választásokkal kapcsolatban.

A vizsgálatot a debreceni kir. törvényszék folytatja le. Preinberger Jenő vizsgálóbíró most kiutazott Berettyóújfaluba s ott, valamint a szomszédos falvakban, Hencidan Zsákon, Furtán, B.-sz.-mártonban, stb. megejti a vizsgálatot s a kihallgatásokról és panaszokról jegyzőkönyvet vesz fel.

HIREK

1922 augusztus 12. (Szombat)

Prot: Ipoly. Kath.: Ipoly.

A Meteorologiai Intézet időjósolata:

Egyelőre változékony, aránylag hűvös idő várható kevés esővel.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-12-ig.

Városi Múzeum nyitva d. e. 9-12-ig d. u. 2-5-ig.

Városi Képtár nyitva d. e. 10-1-ig.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A Magyarországi Könyvnyomdászok és Belső- és Külső Segélyező Egyesülete debreceni csoportjának ötvenéves jubileumi díszközgyűlése d. e. 10 órakor az Arany Bika dísztermében, délb. bankett a Munkás Otthonban, este 9 órakor műsoros táncestély az Arany Bika-ban.

A debreceni Gazdasági Egyesület választmányi ülése d. u. 4 órakor Piac-utca 7. szám alatt.

Nyíregyházi TVE-Törökszentmiklósi TE footballmérkőzése d. u. 5 órakor a díjcszegi úti pályán.

A gyógyszerárak közül éjjeli inspekción tartanak: Kossuth (Piac-utca 30), Nap (Piac-u. 3), H. Rakóczi Ferenc (Külső-vásártér 2), Nádor (Szent Anna-utca 66), Csokonai (Mester-u. 43), Remény-ség (Csapó-u. 22).

1922 augusztus 14. (Hétfő)

Prot.: Özséb. Kath.: Özséb.

Közművelődési Könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadó-vállalat R.-T. igazgatóságának ülése délután fél 5 órakor a „Hajdúföld” szerkesztőségi helyiségében.

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Durkó Gábor koll. esküdtfelügyelő, délután 5 órakor prédikál Zámory Sándor s. lelkész. Kistemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Zámory Sándor s. lelkész. délelőtt 11 órakor prédikál: Szele György lelkész, délután 3 órakor prédikál: Koroknay István Gábor teológus, Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Konrad Zoltán s. lelkész, délután 5 órakor prédikál: dr. Ferenczy Gyula egytanár. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Dr. Bötök Béla segédlelkész, délután 3 órakor prédikál: Ladányi Zsigmond s. lelkész. Ispótyai templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Varga Jenő s. lelkész, délután 3 órakor prédikál: Varga Jenő s. lelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál: Molnár Ferenc lelkész.

Közközzásban istentiszteletet tart: Durkó Gábor koll. esk. felügyelő.

A Templom Egyesület vegyes énekarának tanítási órái: hölgyek részére csütörtökön este 7-8-ig, a férfiak részére szombaton este 7-8-ig. Mindenkor a Kollégium ének- és zenetermében.

A róm. kath. templomban

ma, vasárnap 10 órakor nagymise, utána szent beszéd. Délután fél 4 órakor sz. olvasó, 4 órakor szent beszéd és Szűz Mária ájtatosság.

Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-utca 3. sz.) Az istentisztelet augusztus hó 13-án vasárnap délelőtt 10 órakor Uray Sándor lelkész végzi.

Magyarország külföldi ismeretése. A kereskedelmi és iparkamara felhívja érdekltségét figyelmét arra a nagyjelentőségű mozgalomra, mely a „Leipziger Illustrierte Zeitung,” Németországnak a legelőkelőbb nivón álló illusztrált lapja részéről indult meg s melynek célja az, hogy Budapest fővárosunk 50 éves jubileuma alkalmából, az ősszel magas nivóju szellemi és művészi tartalommal megjelenő külön számában ismertesse meg a világgal Budapest és Csonka-Magyarország életét, törekvéseit, kulturális és gazdasági helyzetét.

E mozgalmat a magyar külügyminiszter is a legelőkelőbb támogatásra ajánlja, a maga részéről is sulyt helyezvén arra, hogy Magyarország ebben a külön számban méltóképe szerepeljen a művelt világ szeme előtt. Felhívja emnélfogva a kamara pénzügyi, gyáros, kereskedő és iparos érdekltségét, hogy amennyiben saját vállalatukról ismertető cikket kívánnak e lapban elhelyezni, forduljanak közvetlenül Debrecen város polgármesteri hivatalához. Az ismertetés oldalankint 38.000 márkába kerül.

A Kossuth-dalkör Kossuth-lakomája. A Kossuth-dalkör hagyományos Lajos estjének megünneplésére a dalkör vezetősége az előkészületi lépéseket megtette. A minden esztendőben augusztus 24-én megtartani szokott Lajos napi vacsorát, amelyen a Kossuth Lajos nagy emlékének áldoz, a dalkör ez évben is meg fogja tartani. A vacsorán az ünnepi beszédet hegymegi Kiss Pál nemzetgyűlési képviselő tartja. A vacsora helye még véglegesen megállapítva nincs. A dalkör vezetősége már most felkéri azokat, akik ezen a vacsorán részt akarnak venni, hogy ebbeli szándékukat az elnökséggel tudassák, hogy így a kellő előkészületek megtehetőek legyenek. A vacsora augusztus 24-én, este 8 órakor lesz. Az ünnepi beszédén kívül a dalkör is fog két-három számmal szerepelni. A vacsorán való részvétel a dalkör elnökénél dr. Szabó Ferenc ügyvédnél, József kir. herceg-u. 35. szám jelentendő be legkésőbb aug. hó 21-ig.

Tisztviselők kedvezményes tüzfája. Hétfőn kezdődik a tisztviselők kedvezményes tüzfája és szén kiutalása. Családosok 10, nőtlenek 5 métermázsa fára tarthatnak igényt. A kiutalást most is a Toldi-Szabó-Schmiedt-féle cég intézi.

Gyermekeket a béihurut, felnőtteket a tüdővész. Debrecenben a halálesetek száma erősen emelkedik. A gyermekeket, párhónapos csecsemőket a béihurut pusztítja, míg a felnőttek körében a tüdővész szedi a maga áldozatait. Különösen emelkedik, a halálesetek száma augusztusban. Augusztus elsejétől 12-ig béihurutban tizenöt, tüdővészből ugyanannyi ember halt meg Debrecenben.

Halálos szerencsétlenség a rozsdás vasvillával. Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt a napokban Konyáron. Antal Imre földmives öccsével együtt szénát hordott a székere. Munkaközben a vasvillával véletlenül megszurkált Antal Gábort, aki könnyebb sérülést szenvedett az arcán a szeme alatt. Antal nem sokat törődött sérülésével és tovább dolgozott. Pár nap múlva iszonyu fájdalmak vették elő, arca veszedelmesen megdagadt. Gyorsan behozták Debrecenbe, az egyetemi klinikára. A gondos ápolás már nem segíthetett rajta, tegnap vérmérgezésben, borzalmas kínok között kiszünetett. Ugyanis a vasvilla rozsdás volt s emiatt inficiálódott a seb és állt be a vérmérgezés?

Halálozások. Hornyák Gábor ref. 9 hónapos, Asztalos Károly vámoörtizedes ref. 23 éves, Antal Imre földmives ref. 27 éves, Mórincz László földmives ref. 49 éves, Kaszás Jánosné Papp Zsófia ref. 22 éves, Zubák Ilona ref. 59 éves, Kovács Imre pályaoőr 64 éves, Szilágyi Ferenc kantinos ref. 52 éves.

Házasságkötések. Györffy Sándor gépgyári segédkönyvelő Zenevits Erzsébettel, Horváth Miklós lakatos Majdak Mária óvónővel, Oláh Sándor középiskolai tanár Sári Idával, Leskó Mihály gyári irodaszozga Sárkány Eszterrel, Végh Lajos vaskereskedő Szűcs Juliánával, Apponyi Fiorenc városi fürdőfűtő Péntek Eszterrel, Kiss László timárségéd Szabó Rózával, Kerekes Alajos cipész Sós Zsófiával, Baumgartner József lakatos Horváth Erzsébettel, Gallai János gyári munkás Erdei Erzsébet mosónővel, Hajdu Ferenc fűtő Csurgó Margittal, Katóka István cipész Kovács Eszterrel, Szilágyi János rőfőskereskedő Vastag Máriával, Vendler Ervin banktisztviselő Kraudi Irmával házasságot kötöttek.

A Katonai Vegyes Bizottság tegnap délelőtt a városháza közgyűlési termében ülést tartott.

A Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadó-vállalat R. T. igazgatósága hétfőn, augusztus hó 14-én délután fél öt órakor a „Hajdúföld” szerkesztőségi helyiségében ülést tart. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel az igazgatósági tagok teljes számban való megjelenése kívánatos.

Csalás a búzával. Policzer Jakab Bethlen-utca 29. szám alatti terménykereskedőhöz beállított a napokban egy, magát Nagy Jánosnak nevező, állítólagos Bethlen-utcai lakos és búzát ajánlott megvételre. Policzer hajlandó volt búzát venni és 5 ezer korona előleget is adott Nagy Jánosnak. A szállításra kitűzött határidő azonban lejárt, de az ígért buza csak nem érkezett meg. Erre Policzer elment az állítólagos Nagy János állítólagos Bethlen-utcai lakására, ahol azonban senki sem tudott felvilágosítást adni. Ekkor jött rá Policzer, hogy csalásnak lett az áldozata. Feljelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást a csaló kézrekerítésére.

Mit tettél?

Tudd, mit tettél most? Az' képzeld
a pár süvítő jég szavad kioltja
izzó szerelmem, mely utad felett
északi fényt lövelt az éji boltra?

Szegény, tanul meg, hogy ma százszoros
erővel bennem orkán fájdalom dul
s vihar dagasztja bőűt, biboros
lángom lobogni minden csillagon túl.

Ha százszor elvokul belé szemed,
tűnőd kell maglyam, mely ki ugyszé hunyhat
s jönnöd velem, ha már rossz istenek
egy lapra írták gyötrelmes vtunkat.

Jaj, mit tettél! Még jönnek új napok
és s fagy tudom, hozzám fog úzni újra
s torzsa dermedt, megcsalt obrazotod
áldni tüzem vezeklön megtanulja:

mégis — örök jaj nekünk — bar röptsen
föjl új ádvünk a legfőbb isten-arcig:
ez az egy bűnöd megmérgezte minden
csókunkat, mely még a jövőben alszik.

JUHÁSZ GÉZA.

— **Mi is az a konjunktúra?** Julius hónapban a debreceni előjáróság 166 iparendélyt adott ki, amelyből csak 64-et kaptak a zsidók. Ez az örvendés javulás azonban a részletekben így fest: bankiroda, áruforgalmi iroda 3, tűzifa és épületfa kereskedés 8, mezőgazdasági termények 9, állatkereskedő 5, vendéglős, korcsmáros, szeszközvetítő 8, bőr és cipő, rőfös 9, bércsépítés 5, ócskás 5, összesen 52 engedély a zsidók javára. Ugyanezen ipar és kereskedelmi ágakban csupán 7 keresztyéa kapott engedélyt. Természetesen a becsületes kezemunkája után élő iparosok között alig van zsidó, mindössze 10—12, míg a keresztyének itt 95-en kaptak engedélyt. Hja, a konjunktúra! A cséplés, a tűzifa, a cipő és textil, a bor, sör és pálinka, a termények és állatok s főleg a bank, a közvetítés mindig jó üzlet volt, különösen ma.

— **Lenau születésének 102 éves évfordulója.** Lenau Miklós, (családi nevén Niemsch von Strenleccau) ezelőtt 120 esztendővel, 1802 aug. 13-án született Családon, Torontálvármegyében. Pesten, Sátorajaujhegyen, Magyaróváron, majd Bécsben végzi tanulmányait, de azokkal csakhamar felhagy és kapcsolatot keres a sváb költőkkel Stuttgartban és Heidelbergben. Közben Amerikába is kivándorol, ahonnan nyugtalan vére visszahajítja Európába. 1832-ben jelenik meg első versköteté (Gedichte, Cotta ferlag), mely nevét ismerté teszi. Lírája melankólikus s mindinkább nagyobb problémák megoldását válogatja költészeté feladatául (Faust 1836, Savonarola 1838, Die Albigen 1843.) 1844-ben eljegyzik Marie Behrendsszét, de ugyanez évben megőrül. Heine után a 19. század legnagyobb német lírikusa Leneau, aki a magyarsággal sohasem vesztette el a kapcsolatot. Petőfit ő fordítja először németre s így a világirodalomban ismertté teszi. Magyarországon szerzett benyomásait remek zsaner költeményekben őrizte meg költészeté (Die drei figuener, Die Heideschenke, Mischka an der Theiss.) Szülőföldjén, Családon 1905-en szobrot emeltek tiszteletére. Magyarra sokan fordították Lenau költeményeit. Híresebb fordító: Nagy Mór, Somossy Károly, Feleki Sándor, Sövi József. Lenau 1850 aug. 23-án halt meg a döblingi elme-gyógyintézetben.

— **Jön! Viola az alföldi haramia!**

— **Jótekonny adomány.** Sz. Z. 200 koronát adományozott a Hajdúföld utján a Szent Antal alap javára. Az adományt rendelkezési helyére juttattuk.

— **Vitézek avatása Budapesten.** Csóka Sámuel polgármesterhelyettes a Margitszigeten tartandó ünnepélyes vitézi avatásra Debrecen város képviselőtében tegnap délelőtt Budapestre utazott. A debreceni vitézek közül avatni fogják Porubszky Andrást, Boczkó Bélát, Czeglédy Bélát és Küllös Imrét.

A debrecenieken kívül avatják még dr Dánér Bélát a szoboszlói kerület volt nemzetgyűlési képviselőjét, ifj. Gellér János tart. hadnagyot és Szathmáry Ferenc csendőrmestert, valamennyien hajdúvármegyei vitézeket.

— **Áruminta kiállítás.** A kamara közli érdekeltségével, hogy a m. kir. Kereskedelmi Múzeum hivatalos helyiségeiben árumintákat óhajjt díjmentesen a rendelkezésére álló vitrinekben bemutatni. Ezen áruminták kiállítása céljából a tárgyalások a m. kir. Kereskedelmi Múzeummal közvetlenül vendők fel.

— **A szabók is buzavallatát követelnek.** A nagy alföldi városokban az iparosok egymásután rátérnek a buzavallatára. Megirtuk, hogy a cipészek csak liszt ellenében hajlandók dolgozni, ugyanerre az álláspontra helyezkedtek a bográrok, most pedig, mint Békésabáról jelentik, a szabók csatlakoztak hozzájuk. A férfi- és nőszabó-szakosztály az egyes munkálatok díját így szabta meg: Egy sima zakkóöltöny 75—100 kilogramm buza, szakett- és szalomuhák 150 kilogramm, a női szalóknál egy sima kosztüm 75—100 kilogramm, a köpeny 75—100 kilogramm, utcai ruha 55 kilogramm, estélyi ruha 50 kilogramm buza.

— **Jön! Viola az alföldi haramia!**

— **Hesz Adolf** menekült áll. állatorvos az állattartó nagyrédmű közönségnek szolgálatára áll Nyíradony lakóhellyel.

— **Köröznek egy tolvaj cseléd-lányt.** A derecskei rendőrség airtában kérte a debreceni rendőrséget és csendőrséget, hogy rendelje el Pelei Mária 24 éves szőke, foltosarcu cselédlány körözését, aki Derecskén több mint 50 ezer korona értékű fehérneműt lopott össze és azután megszökött. Szőke után Debrecenbe távozott, ahol felvétette magát az egyetemi szülészeti klinikára. Innen azonban pár nappal ezelőtt egy idős parasztasszony kivette és avval együtt ismeretlen helyre távozott. A rendőrség tovább folytatja ellene a nyomozást s most az ismeretlen öregasszony kilétét és tartózkodási helyét is kutatják.

— **A Debreceni Iparoskör** augusztus 20-án, Szent István király napján saját helyiségében társas vacsorát rendez. Aki ezen társasvacsorán részt kíván venni, jelentse be *Prahács* József alelnöknel, Batthyányi u. 2. sz. alatt, vagy az Iparoskörbűn vasárnap, illetőleg az Ipartestületnél a hivatalos órák alatt.

— **Fogászat.** Foghuzás, fogtömés, műfogak szájpadiás nélkül, aranyhidak, koronák. Régi fogorvosok atdolgozása. Mérsékelt díjazás. Felvilágosítás díjtalan. Váry János fogorvosnál, a néhai Dázi Lajos fogmütermébe Piac-u. 79.

— **Az anyós köteles eltartani menyét.** A Kuria egy konkrét eset kapasan kimondotta, hogy az anyós tartási kötelezettség terheli menyével és unokájával szemben azon az alapon, hogy menyé férjével élt. Az anyós gazdaságában együtt eltartotta vagyontalan fiát és menyét is, akik ezzel szemben az öregasszony gazdaságában fejtek ki tevékenységet.

Hadjárat az árdrágítók ellen

A tett elkövetésekor ítél az uzorabíróság

Budapest, aug. 12. A kormánynek a drágaság letörésére irányzott nagyszabású akciója keretében az igazságügyminiszter széleskörű intézkedéseket tett az árdrágító visszaélések hatóságos és gyors megtorlása érdekében.

Az igazságügyminisztert újabban tett intézkedéseivel főleg az a törekvés vezette, hogy az elkövetett visszaélésekkel szemben a törvény szigorú rendelkezései hatáson érvényesüljenek és az elkövetett büncselekményeket nyomban kövesse a megtorlás.

Ebből a célból a legközelebb megjelenő rendelet az uzorabíróság eljárás szabályainak megfelelő módosításával, a kir. ügyészt megillető perorvoslati jogkört kiszélesíti olyan módon, hogy ezentul nemesak az árdrágító visszaélés büntette, hanem annak vétsége esetében is semmiségi panasszal fordulhat a kir. Kuriahoz, ha az első bíróság által megállapított foghazbüntetést nem találja elég szigorúnak.

Másfelől minthogy az uzorabírósági eljárás kivételes gyorsasága a gyakorlatban ezideig nem érvényesült a kívánatos mértékben és az eljárás hónapokig is elhúzódott, amíg az árdrágító bíróság elé került, en-

nek az anomáliának megszüntetése végett az igazságügyminiszter elrendelte, hogy az ország valamennyi törvényszékénél működő uzorabíróságok és ügyészségek az eljárási szabályok által előírt módon a lehető legnagyobb sürzősséggel intézék el ezeket a bűnügyeket és első sorban a legujabban fellépett mértelen druzsora keretében elkövetett büncselekmények gyors és haladéktalan megtorlását biztosítsák.

A vidéki uzorabíróságok székhelyén szintén gondoskodás történt arról, hogy vásári napokon a bíróság a teiten ért eléje állított árdrágítókkal szemben minden körülményes előkészítés mellőzésével haladéktalanul tárgyalást tartson és ítéletet mondjon.

Ugyanolyan módon, amíg egyfelől a közönség érdekei a gyorsan és hatáson alkalmazott megtorlásba megfelelő védelmet fognak találni, másfelől a megtorló intézkedés gyors érvényesülésének szemléltető képe remélhetően példát ad es elretentő hatást fog gyakorolni az árdrágításra hajló egyénekkel szemben, akikkel szemben ezideig a törvényes eljárás és közigazgatási rendelkezések megfelelő hatás nélkül maradtak.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei.** A kedvezményes szövet és vászon kiosztását Simonffy-utcai elosztóhelyünkön megkezdtük. Vasutasok és vidékiek saját elosztóhelyeiken kapják meg járandóságukat.

— **A malommunkások bérmozgalma.** A debreceni malommunkások tegnap bérjavítási mozgalmat kezdeményeztek. A malmoktól azt kérik, hogy fizetésüket olyan arányban emeljék, amint ezt már Budapest, Miskolcon, Hatvanban megtették volt. A debreceni malmok a jövő héten döntenek állásfoglalásukról s valószínűleg nem zárkoznak el az emelés előtt.

— **Debrecen város képviselője a nyomdászok diszközgyűlésén.** A városi tanács Csobán Fndre városi főlevéltárost bizta meg a Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyező Egyesülete debreceni csoportjának 50 éves jubileuma alkalmával a város képviselővel.

— **Két zsák volt a ruhája.** Tegnap délelőtt nagy csődületet okozott egy hiányos öltözött ember a Nagytemplom előtt, aki a Széchenyi-utca felől jött. Csupán két rongyos zsák fődte be a testét, úgy, ahogy.

A rendőrök be akarták kíséni a rendőrségre, de a hiányos öltözött ember ellenállott és dulakodni kezdett a rendőrökkel, akiknek végre sikerült ártalmatlanná tenni s be-kiséni. Természetesen nagy csődület támadt s az arrahaladó villamos majdnem elütötte a tömeg szélén álló kislányt, akit azonban az utolsó pillanatban Győry Kálmán borbély mentett meg az elgázolástól, elkapva a kislányt a sínról az utolsó pillanatban. A rendőrségen dr Ká-járy Zoltán ügyeleti tiszt hallgatta ki a felmeztelen embert. Kiderült, hogy Berecz Imrének hívják, sem rendes foglalkozása, sem lakása nincs. Csavargásból élt. Őrizetbe helyezték és közszemérem elleni kihágás miatt ítélék el legalább nyolc napra.

— **A férfi szabó iparosokat felkértem,** hogy 15-én azaz kedden este 7 órakor tartandó szakoszt. ülésen teljes számban jelenjenek meg. Tárgy gazdasági helyzetünk megbeszélése és szakoszt. elnök választás. — Az Elnökség.

— **Jön! Viola az alföldi haramia!**

Szinház

Szinház és mozgószínházak közleményei:

Cirkusz akrobata. Albertini játékaival ma utoljára.

Sákingeni trombitás lovagregény hétfőn, kedden Szvitlik ur énekeivel Urániában.

Repülő lovas kalandor történet, két rész egy előadás az Apollóban.

Sándor Mátyás III ik rész. A halottak élnek. Bemutatja a „Meteor“ vasárnap. Jegyeldvétel szombaton tíz órától.

SPORT

NyTVE—TTE osztályozó mérkőzés délután 5 órakor Diószeg-uti pálya. A Nyiregyházi TVE és a Törökszentmiklósi TE osztályozó mérkőzésének győztesét erős küzdelem után felteltlenül a NyTVE-ben látjuk. Bíró Káldy.

Debreceni csapatok vidéken. Vasárnap több debreceni csapat játszik vidéken. A KASE Miskolcon a MMTE-vel játszik a siker reményével, a DEAC Kerekes bíráskodása mellett Nyiregyháza a NyKASE-vel, míg a Vasutasok cseh megszállott területen, Munkacsón játszanak szintén győzelmi kilátások mellett.

Tisza északkerületi bajnoki uszóverseny. Tegnap délután zajlott le a DKASE precíz rendezésében, szep és válogaott közönség előtt a Tisza észak-kerületi bajnoki uszóverseny. A főváros keves, a vidék néhány jó uszóival képviseltette magát, de indultak Debrecen legjobb uszóit. Különösen dicséret illeti a DEAC és DKASE uszógárdáját. Szép küzdelmekben nem volt hiány. A bajnokságok közül hármát a DEAC, harmat a DEAC, harmat a KASE nyert. Részletes eredmények:

Bajnoki számok:
100 m. melluszás bajnok: Kovács Lajos (DKASE) 1 p. 35 mp, második Weichinger Bela (DKASE).
100 m. gyorsuszás, bajnok: dr Lee Tibor (DEAC) 1 p. 26 mp, második Hivert József (DKAS-).

100 m. hátszás bajnok: Jost Ferenc (DEAC) 1 p. 32 mp, II. Singer Árpád (DKASE), III. Kostya Sándor (DKASE).

100 m. hölgyzás, bajnok: Szóllősi Ilonka (DKASE) 2 perc 01 mp, II. Jost Erzsébet (DEAC).

4-szer 100 m. vegyes staféta, bajnok a DEAC 5 perc 38 mp, II. DKASE, 400 m. uszás, bajnok: Weichinger Béla (DKASE) 5-18 mp. (Lee nem indult.)

A többi versenyszámokban: 60 m. melluszás kezdőknek: I. Weisz Antal (DKASE), II. Szász László.

40 m. uszás középiskolások I-IV. osztályának: I. Hu Imaon László (Tisza UE) 1 perc 28 mp, II. Orosz László, III. Sauerwald Rezső.

60 m. uszás középiskolai felsőosztályosoknak: I. Weisz Rezső 1 perc 45 mp, II. Kostya Sándor, III. Lantos György.

100 m. melluszás, országos nyílt: I. Bertók László (Obudai MOAÉ) 1 perc 20 mp, II. Somlyódy Ferenc (Szegedi UE).

60 m. uszás iparosok és kereskedő alkalmazottak részére, I. Vértessy Ferenc, Ferenc, II. Aczél Imre, III. Rehák Pál.

100 m. gyorsuszás, országos nyílt: I. Hay Pál (MAFC) 1 perc 08 mp.

400 m. országos: I. Eperjessy Béla (Budapesti MUVÉ) 5-39 mp.

60 m. uszás nemzeti hadsereg katonáinak I. Mikei Richárd (Tisza UE).

3-szor 63 m. staféta, országos: I. Szegedi UE 2 perc 26 mp, II. Tisza UE.

Műsor: I. Lenhardt (UTE), II. Jost (DEAC).

Volt ezenkívül még vízipóló mérkőzés is.

A tőzsde

Magyar korona: 39.

Zürichi zárlat

Berlin 65,25 Holland 204,25, Newyork 525,50 London 2345, Páris 4312. Milánó 2412,00 Brüsszel —, Prága 13-57,50 Budapest 39, Zágráb 157,50, Bukarest —, Bécs 001,00, Osztrák lebeljegyzett 0012 1/2.

Hivatalos devizajegyzék.

Newyork 1402-1423, London 6255-6350, Páris 112-50-114-15, Zürich 266 háromnegyed-267 és háromnegyed, Milánó 63-75-64-70, Berlin 1-63-1-66, Prága 3500-35-50, Bukarest 13-00-13-25, Zágráb 4-20-4-26, Bécs 2-90-3-00, Varsó 20-30, Amsterdam 541-552, Koppenhága 302-306, Krisztiania 243-247, Stockholm 366-372.

Hivatalosan közlik, hogy a Devizaközpont tagjai szabadon vásárolhatnak 10 millió magyar korona erejéig, kivéve osztrák koronát és lengyel márkát. Eladhatnak 100 ezer magyar koronáig utlevél vagy orvosi bizonyítvány alapján.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsde irányzata szilárd volt. A buza ára ismét 200-250 koronával emelkedett. A rozs szintén 200 koronával drágult. Legkevésbé jelentős volt a zab és árpa-féle emelkedés.

Hivatalos árak: Uj buza 76 kg. tiszavidéki 6670-00, egyéb 6650-700, 79 kg. tiszavidéki 6560-6675, egyéb 6600-625, uj rozs 5000-100, takarmány árpa uj őszi 5800-900, ó zab 6250-500, tengeri 7100, repce 120-130, Korpa 3800-3900.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 435 sertés, érkezett 3 sortés és 4 süldő, eladatott 66 sertés.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 320-330, könnyű 170-310.

Zártvásári maradvány 273, érkezett 100 sertés eladatott 78.

Árak: Fialat könnyű 170-310.

Dollárt,

ARANY, EZÜST pénzt, más idegen pénzt legdrágábban vesz

Simon Bankiroda DEBRECZEN, Kossuth-u. 11. Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Árverési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város törzsménéséből két drb mén, továbbá 8 drb kanca ló és két drb szopós csikó a folyó hó 13-án tartandó országos vásár alkalmával a lóvásártéren délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Debrecen, 1922 aug. 12,

VÁROSI TANÁCS.

Meghívás

A Hajdunánási Kölcsonös Segélyző Egylet mint szövetkezet tagjait az 1922 évi szeptember hó 3 án délelőtt 10 órakor az egylet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Az 1921-22. üzleti évről vonatkozó az évi rendezés közgyűlés utasítása alapján u onnan elkészített — mérleg és zárószámadás elbírálása s ennek kapcsán a felügyelő- és felszámoló bizottság jelentésének előterjesztése, valamint a felmentvény feletti határozathozatal.

2. Esetleges indítványok tárgyalása az alapszabályok értelmében.

Hajdunánás, 1922 aug. 8.

Otrokosi NAGY ELEK kir. tanácsos, elnök igazgató.

JEGYZET. Az évi mérleget és zárószámadásokat a közgyűlés e ött 8 nappal az egylet helyiségében minden tag átveheti.

KONCZ fest és tisztít

mindennemű ruhát gyorsan és kifogástalanul DEBRECEN, PÉTERFIA 30. ARANY JÁNOS-UTCA 10. SZ.

LEGSZEBBEN
fest, mos, tisztít
gouvlé, plissé, tenisz, krém és selyemruhákát
Libándy Andor
HUNGÁRIA gőzmosó kelme és ruhafestő vegyítiszto vállalat Debreczen, Péterfia 4.

Meggyőződhet arról minden BUTORT vásártó, hogy bu orait, mely saját gyáramban készülnek a legolcsóbb gyári áron beszerezheti
Jancsó Testvérek
műbutor asztalosárúk és fakoporsók gyára Debreczen. Gyártelep: Bérczi-utca 3. s. TELEFON 10-35.
A terroal téra Csapó-u. 17. színházi átjár. Regrendelése fakoporsókat a legolcsóbban szállít. — Árjegyzék ingyen.

Patkányirtó szerek,
mindenféle pipereszappanak, parfümök kölniszeszek, fogkező és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a
Korzó Drogueriában Piacz-utca 42. TELEFON 14-80

Úvegezési és Répkeretezési
munkákat ugy helyben mint vidéken jutányosan készít
Ónody és Hampel
DEBRECZEN, PÉTERFIA-U. 37. Telefon 12-64.

Makot, borsót, lencsét olajos magvakat
olajat, kölest és mindennemű mezőgazdasági terményt legelőnyösebben vásárol minden mennyiségben
GOLDSTEIN NÁNDOR
termény, olaj és gyarmatárú nagykereskedő Debreczen. Arany I.-u. 2. Telefon 10-07.

Lipcsei Szőrmeház Uj üzlet!!
szőrmester SZÖRME MEGÓVÓ INTÉZET.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat Szörme festést és kikészítést Speciál rókafejtést.
DIÓSZEGI-UTCA és NYIL UTCA SAROK.
MINDENFÉLE NYERS BŐRÖK BEVÁLTÓHELYE

Gebauer Károly és Tsa
Debreczen legrégebbi és legszolidabb temetkezési vállalata, a legjutányosabban rendez temetéseket helyben és vidéken, a legolcsóbbtól a legdrágáig. Exhumál. Szállításokat eszközöl. Tisztviselőknél árengedmény.
Debreczen, Kossuth-utca 2. (Városháza épület.)
Telefon nappal: 103. Telefon éjjel: 60.

Üzleti reklámrajzok vetítéshez

(moziba) és kirakatok részére valamint műszaki rajzokat megrendelés szerint készít. Ugyanott villamos szerelési anyagok nagy raktára és legolcsóbban készíti az összes villamos szerelési munkákat
Kovács László Piac u. 21.

Járványos száj és körmőfajás ellen bécsi

Kreolin

ismét kapható
Gyógykezeléshez Kg. 140K
Fertőtlenítéshez Kg. 120K
Dr REX chemiai gyár és gyógyárú nagykereskedés r.-t.
Debreczen, Városház épület.

Beköltözhető lakás

Elcsereálnóm debreceni 3 szobás központban fekvő lakásomat budapesti 2-3 szobás lakással. Szíves megkéréseket Budapestre Bethlen-u. 6. szám Házfelügyelő címére kérek.

ÓLMOT

keres megvételre lapunk kiadóhivatala Piacz-u. 59.

Többtermelés!!

A Hatvani Növénynemesítő R.-T. EREDETI HATVANI Nemesített őszibuza
vetőmagjai kat. holdanként 150-400 kg. többtermelést biztosítanak. Jögyeztesse elő szükségletét azonnal az egyedárusító

Magyar Magtenyésztési R.-T.-nál
BUDAPEST, IV., SZÉP-UTCA 1. Telefon 66-53, 66-54.
Sürgőnyeim: GRANARIUM.
Kérje az N. 16. számú ismertetőt. Saját tenyésztési kiváló, szavatoltan fajtiszta és jó csiraképességű gazdasági konyhakerti és virágmagvak.
Kertészeti és méhészeti eszközök.
MONORI MAGKERESKEDÉS
árjegyzéke ingyen és bérmentve.

Eredményesek a HAJDUFÖLD HIRDETÉSEI.

Élesdi mész

darabos és oltott

ASBESTPALA

békebeli minőségben, portlandcement, kátránypapír, karcagi és szováti cserép nagyban és kicsinybeni legelőbb beszerzési forrása

SINGER LAJOS

Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál.)

Eladó

30 szállodai szoba teljes berendezése ágyneművel és fehérneművel nagyon szép egész

kávéházi, éttermi, sörházi, buffet

(egészen új) berendezése, valamint

NYÁRI SZINPAD

díszletekkel és páholy ívekkel, éttermi és kávéházi szepedényekkel, kávéházi, éttermi felszerelés hozzávalókkal: 2 drb billiárdasztal és sok más éttermi, kávéházi és sörházi tárgy, üzletfelosztás miatt szabadkézből azonnal eladó. Megtekinthető Debrecenben. Értekezhetni HOFFMANNAL, Debreczeni Keresk. Csarnok.

Dollárt, Leit

és mindenféle idegen pénzt a legdrágábban vesz **Kaczander bankiroda**
Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

Szirek András
elsőrendű úri- és egyenruha szabósága
Divatos angol szövetek állandó raktára.
Szent Anna-ut 1. Telefon 509.

Gépeket

megánjárókká átalakítok, új tüszekrények készítését és mindennemű kazánmunkát elvállalok. Cséplőgarnitúrákat és alkatrészeit s mindennemű mezőgazdasági gépeket a legjutányosabban készítek és pontosan javítok

Gáll Béla gép és kazánműhelye
gozsáplási vállalata
Szepesség-ú. 28
Telefon 8-40. sz. Bércséplést vállalok.

Darabos mész

oltott mész, cement, téglá, cserép, fedél-száraz tűzifa, porosz lemez azonnali szállításra beszerezhető.

BARTHA fatelepén,
Ispotály-u. 3-c. Telefon 785.

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer Simonffy utca 17.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 20, aztán szavanként 2-1, vastag betűs szavak 4 K. Vasár és ünnepnapokon 10 szóig 30 korona.

Kiadó
különbejáratu esinosan butorozott szoba Késés-utca 86.

Butorozott
szobát keresek. Ajánlatokat kiadóra kérek.

Keresztény
uri család teljes ellátásra 3 alsó osztályu középiskolai tanulót elvállal. Cim Thaly Kálmán-utca 3.

Csima
43 es alig használt eladó. Darabos-u. 44. 5. ajtó.

RUN JÓZSEF

kés- és műszerműves
Debrecen.
Széchenyi-u. 1. szám

2 vagy 3
középiskolai tanulót teljes ellátásra elfogadok. — A házba zongora is van. Török Bálint-u 25. Ugyanott zongora gyakorló órákra is kiadó.

Teljes ellátásra
2 középiskolai tanulót tiut vagy leányt természetbeni fizetésre felvesz, gyermeke gyanánt ellátnyudijas jegyző aug. után Debrecen Jókai-utca 28. sz. a. ad-dig Monostorpályi Bihar-vármegye kéri az ajánlatot Varga Imre.

Lakatos

tanulókat felveszek azonnal fizetéssel. Társi Szent Anna utca 12. szám.

Eladó

egy kétszemélyes borbély berendezés teljes felszereléssel. Ertekezni lehet Simonffy-u. 37. szám.

Középiskolai
tanulók teljes ellátással az iskolai évre két leányt és fiút elfogad. Teleky-u. 6. Utcái lakás.

2 sző

tokkal, ablak, t karéktűzhely eladó Széchenyi-ut 28. Tisztviselőtelep d. u. 3-5 között.

Bélyeggyűjgyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Batthyány-utca 22.
Telefon 1365.

Kiss József

autó-motor és gépműhelye
Erzsébet u. 20. Tel. 901.

Vaszerelgarnitúrát és bármily gazdasági gépjavitást gyorsan és pontosan végez. lokomobilokat magánjárókat átalakít, használt gépeket vesz, gyárilag javítottat elad és becsereél.

FEHÉRTÓI temetkezési intézete

DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. (Saját ház)
Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91.

Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett.

:: Exhumái és hullaszállítását vállal! ::
Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

„Transit Áruforgalmi Vállalat“ Kovács Béla - Debreczen.

Ideiglenes iroda: Piac-u. 8. Telefon: 6-25.

Terménykereskedés

: Zsákkölesönzés :

Mezőgazdasági terményeket legelőnyösebb napi áron vásárol.

RONGYOS

ingeit sem érdemes megföldni, mikor olcsó árban divatos szép inget kaphat a

KÖZSZÜKSÉGELETI ÁRUÁZBAN

CSAPÓ UTCA 9. SZÁM.

Poloskairtást

vállal felelősséggel a vidéken is

Ráthonyi Gábor hatóságilag engedélyezett főregírtó

DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 40. SZ.

Lengyel KELMEFESTŐ

fest mindennemű ruhákat tisztít legelőcsöbban és kifogástalanul
Csapó 95. Széchenyi 18
Iroda: Csapó-utca 28

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, VÉGHEZ
olesón beszerezni tessék VÉGHEZ
menni, hol kevésbé használt finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

4623-1922.

Arverési hirdetmény.

Püspökladány község. előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező „Rákóczi“ nagyvendéglő szálloda és kávéház épület és összes melléképítményei és tartozékaival együtt folyó évi szeptember hó 7 én délelőtt 10 órakor a község háza tanácstermében nyilvános árverés útján bérbeadják.

Felhívtnak a bérelni szándékozók, hogy a kitűzött helyen és időben bánatpénzzel ellátva annyival is inkább jelenjenek meg, mivel utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Kikiáltási évi bér 1500 kgr. búzának mindég a részletek esedékessége napján jegyzett budapesti tőzsdei legmagasabb ára.

Arverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási évi bér 10%-át az árverés megkezdése előtt az árverés foganatosítására kiküldött előjárók kezéhez készpénzben bánatpénzzel letenni.

A bérelti idő (egymásutáni év, mely kezdődik 1923 január 1-én és végződik 1928 december hó 31-én.

Bérlő tartozik biztosítékul a szerződés aláírásakor a félelvi bér buza-mennyiség azon napon jegyzett budapesti legmagasabb tőzsdei készpénz egyenértékét, vagy annak megfelelő értékű elfogadható óvadékképes értékpapírt a község házipénztárába befizetni, illetőleg letéteményezni.

A bérbeadásra vonatkozólag Püspökladány község képviselőtestülete fog végérvényesen határozni, fenntartván magának azon jogát, hogy véleménye szerint a legkedvezőbb ajánlatot fogadhasssa el.

A részletes árverési feltételek a község háza 14. számú szobájában tekinthetők meg.

Püspökladány, 1922 augusztus 1.

Káráz Sámuel, községi főbíró, Székely Sándor, községi jegyző.

Szobafestést,

mázolást, frontmeszelést és butortényezést legelőcsöbban és legjutányosabban készít

Kolozsvári István,
RAKÓCZY-UTCA 27. SZÁM. —

Szalmát

minden mennyiségben napi áron
vesz

a hentescsoport részére
IMRE JÁNOS, hentes

HUNYADI-UTCA 22.